
Protokoll

Pensionärsrådet

9 mars 2026

Pensionärsrådets protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 9 mars 2026, klockan 13.00–15.30
Beslutande	Håkan Ericsson (S), Ordförande Birgitta Nylund (Pensionärernas Riksorganisation, PRO), 1:e vice ordförande Britt Ohlsson (SPF Seniorerna), 2:e vice ordförande Jari Karivainio (M) Margareta Palmedal (Sv Kommunalpensionärers Förbund, SKPF) Margareta Persson (Aktiva Seniorer på Gotland) Barbro Björkander (SPF Seniorerna) Jan Olander (Riksför pensionärers gemenskapsgrupper) Matti Vuorinen (Pensionärernas Riksorganisation, PRO), tjg ersättare
Ersättare	Britta Andersson (SKPF pensionärerna) Lilian Ronander (PRO Gotland) Gerd Viberg (SPF Seniorerna)
Övriga	Linda Jacobsson, sekreterare, RSF Öystein Berge, kvalitetschef, SOF Marlene Kaas, enhetschef förebyggande, SOF Cecilia Björkander, enhetschef och biblioteksutvecklare, RSF Amanda Andersson, projektledare, HSF
Paragrafer	§ 1–13
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Linda Jacobsson Ordförande Håkan Ericsson Justerare Matti Vuorinen

Register

PRG § 1	Inledning	4
PRG § 2	Föregående protokoll 2025-11-13	4
PRG § 3	Godkännande av dagordning	4
PRG § 4	Val av justerare	4
PRG § 5	Hälsa 65+	5
PRG § 6	Diskussion äldrefrågor	6
PRG § 7	Rapport socialnämnden	7
PRG § 8	Rapport hälso- och sjukvårdsnämnden	8
PRG § 9	Rapport regionstyrelsen	10
PRG § 10	Brukarundersökningen	11
PRG § 11	Gotland i en digital tid	16
PRG § 12	Övriga frågor	17
PRG § 13	Mötet avslutas	17

PRG § 1 Inledning

Ordförande Håkan Ericsson (S) hälsar alla välkomna och förklarar mötet öppnat.

PRG § 2 Föregående protokoll 2025-11-13

Föregående protokoll 2025-11-13 godkänns och läggs till handlingarna.

PRG § 3 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

PRG § 4 Val av justerare

Till justerare valdes Matti Vuorinen, Pensionärernas Riksorganisation, PRO).

PRG § 5 Hälsa 65+

Marlene Kaas, enhetschef förebyggande, socialförvaltningen, informerar vad som är på gång för Hälsa 65+, som handlar om förebyggande arbete.

Hösten 2025 togs det fram fem evidensbaserade aktivitetsförslag. En arbetsgrupp från pensionärsföreningar och Hälsa 65+ gick vidare med två och beslutade att starta aktiviteter i tre områden: Lärbro, Bingeby och Havdhem. En samordnare utsågs per område och föreningarna bjuds in under mars till gemensam planering. Hälsa 65+ bidrar med lokaler, marknadsföring, eventuell reseersättning och stöd. Föreningar får kostnadsfri lokal och synlighet samt möjlighet att rekrytera medlemmar. Motkravet är att aktiviteterna är kostnadsfria och öppna för alla. Syftet är att ge personer över 65 år möjlighet att träffas, umgås och ta del av kunskap, minska ofrivillig ensamhet, motverka digitalt utanförskap och främja fysisk aktivitet.

Det finns flera olika aktiviteter, som det går att läsa om på Seniorsidan på Region Gotlands hemsida. Här finns även länkar till pensionärsorganisationernas hemsidor, som det är viktigt att de hålls uppdaterade. Hon uppmanar alla att ta del av informationen som finns på Seniorsidan.

Onsdag 11 mars 2026 kl. 10.00 tittar några representanter från pensionärsorganisationerna på en lokal på Tjelvarvägen. Där de sedan kan planera för att ha värdefulla aktiviteter.

Torsdag 19 mars 2026 har Marlene ett första möte på södra Gotland för att tillsammans med pensionärsorganisationerna planera för gemensam aktivitet. Till det mötet har endast PRO anmält sig. Då får de se var det landar för att sen göra en aktivitet, som fler bjuds in till att delta på.

Aktiviteter som är på gång tillsammans med PRO Hemseorten är Trill int ikull, där sjukgymnaster och Turistföreningen deltar. Fler aktiviteter planeras och kommer att presenteras på Seniorsidan.

Röda korset och kyrkan samverkar med pensionärsorganisationerna för att göra gemensamma aktiviteter, som är kostnadsfria.

Våld i nära relationer - närhet ska inte göra ont. Våld och övergrepp mot äldre är det vanligt att man inte pratar om.

Under våren 2026 startar projektet Cykel utan ålder, en satsning som ger äldre chansen att känna friheten på två hjul, komma ut i friska luften och uppleva vinden i håret. Det är cyklar som en till två personer kan sitta fram under ett skynke och en person som cyklar. Just nu söker man personer, som vill utbilda sig till cykelpilot. Cykelpiloten är den som cyklar. Samarbete sker med äldreboendet Pjäsen i Visby och Stuxgården i Fårösund. I maj hoppas Marlene att projektet ska vara igång.

PRG § 6

Diskussion äldrefrågor

Bygdegårdsturnén som genomfördes under 2025 var mycket uppskattad och det finns 60 000 kr kvar. Vad händer med dessa pengar? I år vill pensionärsrådet att det förs dialog med politikerna inför det kommande riksdagsvalet som sker i september.

Nya Säbo i Odvalds, Klintehamn, invigs onsdag 11 mars 2026 kl. 14.30-16.00. Själva invigningen sker utomhus. Det är öppet hus och alla är välkomna. Under januari 2026 flyttade boenden in. Det finns 20-25 platser lediga av totalt 60 st. Trycket på demensplatser ökar. Konsten på boendet är speciell, det är en konstform som är taktil. Taktil konst fokuserar på att ge besökare en upplevelse av konsten genom att beröra och röra.

Gamla Åvallegården, som Region Gotland hyr till 2033 av en privat fastighetsägare. Vad händer med det? Det är inte klart i dagsläget om det t ex blir en samlingslokal som skulle kunna användas i händelse av krig.

PRG § 7

Rapport socialnämnden

Birgitta Nylund var på socialnämnden i januari och redogjorde för bygdegårdsturnén. Hon rönt stor uppskattning för det arbete som pensionärsorganisationerna gjort för öns alla äldre. Socialnämndens ledamöter gav beröm och ställde frågor om det Birgitta berättade. Och en fortsättning följer, där nämnden kommer att stödja pensionärsorganisationerna i deras förebyggande arbete.

Nämnden beslöt bifalla ett medborgarförslag om Cykel utan ålder. Två cyklar ska inköpas så att äldre på Säbo kan få komma ut i friska luften på cykel för att känna vinden och solen. En pilot provas och sedan får vi se.

Dagverksamheten för dementa utvidgas, med verksamhet på fler platser. Idag finns det i Visby och Hemse. Nu ska fler platser ordnas i Visby och startas i Slite. Viktigt för dementa, men också för deras anhöriga.

Medarbetarenkäten visade på en tydlig positiv förflyttning till att medarbetarna trivs bättre med sina jobb och sin arbetsgivare.

Bokslutet för socialnämnden är klart och det blev plus 34 miljoner kronor för 2025. Det beror på god ekonomisk hushållning, ändrade arbetssätt, bemanning efter behov och riktade statsbidrag.

På nämndens uppdrag sker en satsning på att förbättra hygienrutinerna och utbildning av hygienombud på våra arbetsplatser. Det är viktigt med hygienrutinerna så att sjuktalen hålls nere.

Nu har Åvallegårdens äldre flyttat in i nya Odvalds säbo i Klintehamn och demensavdelningen börjar fyllas på. Invigning av Odvalds Säbo sker den 11 mars 2026.

Håkan Ericsson (S), ordförande i socialnämnden

PRG § 8

Rapport hälso- och sjukvårdsnämnden

Sedan föregående rapport har hälso- och sjukvårdsnämnden hållit två sammanträden.

Från dessa sammanträden vill jag särskilt lyfta följande punkter:

1. Avsiktsförklaring gällande hyrpersonal

Sveriges kommuner och regioner har de senaste åren haft ett gemensamt avtal gällande hyrpersonal som löper ut och där Region Gotland ställt sig positiv till en förlängning. Region Gotland har kraftigt reducerat både kostnader och behov av hyrpersonal under senaste åren och avtalet har spelat en avgörande roll för att ha kostnadskontroll och lika spelregler.

2. Intern budgetfördelning 2026

Nämnden har arbetat målmedvetet och strukturerat med ekonomin under de senaste åren för att vända kostnadsutvecklingen och åstadkomma en budget i balans. För 2025 blev resultatet negativt med -13 miljoner kronor vilket trots det negativa resultatet är en framgång. Inflationen slog hårt mot Sveriges sjukvård och samtliga regioner i landet har arbetat sig tillbaka mot balans under tre års tid. I budgetarbetet har vi utgått från övergripande principer om att fortsätta ha en budget i balans och ge kostnadstäckning åt reda uppkomna eller underfinansierade budgetposter. Således görs inga stora ändringar men vi ger full täckning för ökade löner och externa avtal vilket tillsammans med resursfördelningsmodellen och vissa tillskott ger en budget som totalt ökar med 5,6% under 2026. Med detta finns förutsättningar att leverera en budget i balans.

3. Förstudie Korpen

Nämnden har genomfört en förstudie gällande primärvårdens lokaler på korpen vilka är i behov av genomgripande renovering. Både för att möta vårdens behov av ändamålsenliga lokaler, men också för att stärka skydd och säkerhet som en följd av omvärldsläget. Det är en investering som när den blir av sträcker sig över flertalet år och kommer kosta uppskattningsvis 400-500 miljoner.

4. Tröskelprincip för hemsjukvård

Socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har under mandatperioden fokuserat på att minska glappen mellan respektive verksamheter i syfte att ge en mer sömlös och personcentrerad vård och omsorg. Ny in- och utskrivningsprocess är antagen och nu finns en ny arbetsordning och regelverk för hemsjukvården framtaget vilket tydliggör principer för inskrivning, ansvar och uppföljning.

5. Medarbetarundersökning

Nämnden fick under mötet i februari redovisning av årets medarbetarenkät vilken visar på förbättrade siffror på övergripande nivå. I synnerhet medarbetarnas vilja att rekommendera sin arbetsplats tar ett stort kliv uppåt vilket är mycket glädjande. Personalen är kärnan i verksamheten och en nyckel för att klara både rekrytering och att bedriva sjukvård.

Filip Reinhag (S), ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden

PRG § 9

Rapport regionstyrelsen

En stor diskussionspunkt har varit försäljningen av regionens aktier i GEAB. De som förespråkar försäljning ser det som en vinst att slippa ta lån på minst 200 miljoner kronor för att täcka kostnaderna för utbyggnaden av elnätet på Gotland. Genom en försäljning slipper regionen det och får istället en halv miljard kronor för sina aktier som kan användas till att bygga säbo, bygga ut VA och förbättra vårt vattennät. Genom att Vattenfall blir helägare kan de slå samman Gotlands elnät med större elnät på fastlandet och kostnaderna sprids ut på fler och vi på Gotland får lägre elnätsavgifter. De som är emot försäljningen är rädda att vi mister inflytande och att jobb kan försvinna.

Regionstyrelsen beslutade att bilda ett personalutskott där politikerna ska ta ett fastare grepp om personalpolitiken och granska arbetsmiljö, bemanning, scheman och annat som påverkar all verksamhet i regionen. Valfärdens viktigaste faktor är medarbetarna, som gör en insats, människa till människa. Därför måste personalpolitiken styras bättre av politiken. Det blir personalutskottets uppgift.

Alla partier har samlat jobbat i priskommissionen för att få ner de höga färjepriserna. Sakta börjar det bli tryck i frågan. Regering och Riksdag får upp ögonen för hur orättvist det är att Gotland ska ha så höga färjepriser. Det viktiga arbetet för gotlänningarna fortsätter tills vi fått lägre färjepriser.

Bokslutet för 2025 blev något bättre än budget, ett plus på 64 miljoner kronor istället för budgetens 52 miljoner. Nämnderna har varit duktiga att hålla budget.

Håkan Ericsson (S), ersättare i regionstyrelsen

PRG § 10 Brukarundersökningen

Öystein Berge, kvalitetschef, socialförvaltningen, informerar om brukarundersökningen, som gjordes 2025 av Socialstyrelsen.

Om undersökningen: Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?

Personer 65 år och äldre, som den 31 december 2024 hade hemtjänst har fått möjlighet att besvara en enkät. Syftet med undersökningen är att kartlägga de äldres uppfattning om sin äldreomsorg. Resultaten används huvudsakligen som underlag för utveckling och förbättring av omsorgen om de äldre. Personer som enbart hade hemtjänstinsatser i form av natttillsyn, matdistribution och trygghetslarm, ingick inte i undersökningen. Undersökningen genomfördes från 20 mars och sista svarsdag var 30 maj 2025.

Totalt i riket så svarade 83 401 personer på årets enkät för äldre med hemtjänst, vilket är 56,3 % av de som hade möjlighet att delta. På Gotland svarade 697 personer, vilket är 61,3 % av de tillfrågade.

Frågor som ställdes i enkäten:

Självupplevd hälsa? - Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

Besvär av ängslan, oro eller ångest - Har du besvär av ängslan, oro eller ångest?

Besvär av ensamhet - Händer det att du besväras av ensamhet?

Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har? Positiva svar = Mycket nöjd eller Ganska nöjd.

Kontakter med kommunen

- Är handläggarens beslut anpassat efter dina behov?

Svar: Ja.

- Vet du vart du ska vända dig om du vill framföra synpunkter eller klagomål på hemtjänsten?

Svar: Ja.

Hjälpens utförande

- Hur tycker du personalen utför sina arbetsuppgifter?

Svar: Mycket bra eller Ganska bra.

- Brukar personalen komma på avtalad tid?

Svar: Ja, alltid eller oftast.

- Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig?

Svar: Ja, alltid eller oftast.

- Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar? T.ex byte av tid eller dag, förseningar eller personalförändringar.

Svar: Ja, alltid eller oftast.

Bemötande och inflytande

- Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt?

Svar: Ja, alltid eller oftast.

- Brukar du kunna påverka vid vilka tider personalen kommer?

Svar: Ja, alltid eller oftast.

- Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen skall utföras?

Svar: Ja, alltid eller oftast.

Språk och kompetens

- Pratar och förstår hemtjänstpersonalen svenska tillräckligt bra för att ni ska förstå varandra?

Svar: Ja, alla eller Ja, flertalet.

- Tycker du att personalen har den kunskap och kompetens som behövs för att göra sitt arbete hos dig?

Svar: Ja, alla eller Ja, flertalet.

Trygghet, förtroende och tillgänglighet

- Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten?

Svar: Mycket tryggt eller Ganska tryggt.

- Känner du förtroende för personalen som kommer hem till dig?

Svar: Ja, för alla eller Ja, för flertalet.

- Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov?

Svar: Mycket lätt eller Ganska lätt.

- Brukar du träffa din fasta omsorgskontakt i hemtjänsten?

Svar: Ja, ofta.

Hemtjänsten i sin helhet

- Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har?

Svar: Mycket nöjd eller Ganska nöjd.

Största skillnaderna i resultaten:

Jämfört med riket

+6 Personalen brukar meddela i förväg om tillfälliga förändringar.

+6 Känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten.

+6 Samarbetet fungerar bra mellan anhörig och hemtjänst (anhörig har svarat).

+6 Brukar träffa omsorgskontakt ofta eller ibland.

Jämfört med Gotlands resultat 2024

+5 Har inte besvär av ångslan, oro eller ångest.

-5 Brukar kunna påverka vid vilka tider personalen kommer.

+4 Besväras inte av ensamhet.

-4 Handläggarens beslut är anpassat efter mina behov.

+4 Känns tryggt att bo hemma med stöd av hemtjänsten.

-4 Brukar träffa omsorgskontakt ofta eller ibland.

Om undersökningen: Vad tycker de äldre om särskilt boende?

Personer 65 år och äldre, som den 31 december bodde på ett särskilt boende för äldre har fått möjlighet att besvara en enkät. Syftet med undersökningen är att kartlägga äldres uppfattning om sin äldreomsorg. Resultaten används huvudsakligen som underlag för utveckling och förbättring av omsorgen om de äldre. Personer som endast hade beslut om korttidsboende ingick inte i undersökningen. Undersökningen genomfördes från 17 mars och sista svarsdag var 31 maj 2025.

Totalt i riket svarade 32 322 personer på årets enkät till äldre personer som bor på särskilt boende, vilket är 43,7 % av de som hade möjlighet att delta. På Gotland svarade 284 personer, vilket är 52,8 % av de tillfrågade.

Frågor som ställdes i enkäten:

Självupplevd hälsa? - Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

Besvär av ängslan, oro eller ångest - Har du besvär av ängslan, oro eller ångest?

Besvär av ensamhet - Händer det att du besväras av ensamhet?

Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende?

Boendemiljö

- Trivs du med ditt rum eller lägenhet?
- Är det trivsamt i de gemensamma utrymmena? -
- Är det trivsamt utomhus runt ditt boende?

Mat och måltidsmiljö

- Hur brukar maten smaka?
- Svar: Mycket bra eller Ganska bra.
- Upplever du att måltiderna på ditt äldreboende är en trevlig stund på dagen?
- Svar: Ja, alltid eller oftast.

Hjälpen i sin helhet och synpunkter

- Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende?
- Svar: Mycket nöjd eller Ganska nöjd.
- Vet du vart du ska vända dig om du vill framföra synpunkter- eller klagomål på äldreboendet?
- Svar: Ja.

Aktiviteter och möjlighet att komma utomhus

- Hur nöjd eller missnöjd är du med de aktiviteter som erbjuds på ditt äldreboende?
- Svar: Mycket nöjd eller Ganska nöjd.
- Är möjligheterna att komma utomhus bra eller dåliga?
- Svar: Mycket bra eller Ganska bra.

Hjälpens utförande

- Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att utföra sitt arbete hos dig?

Svar: Ja, alltid eller oftast.

- Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar? T.ex byte av personal, ändringar av aktiviteter.

Svar: Ja, alltid eller oftast.

- Brukar du kunna påverka vid vilka tider du får hjälp? T.ex tid för att duscha eller bada, gå och lägga dig.

Svar: Ja, alltid eller oftast.

Bemötande och inflytande

- Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt?

Svar: Ja, alltid eller oftast.

- Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras? Svar: Ja, alltid eller oftast.

Språk och kompetens

- Pratar och förstår personalen svenska tillräckligt bra för att ni ska förstå varandra? Svar: Ja, alla eller Ja, flertalet.

- Tycker du att personalen har den kunskap och kompetens som behövs för att göra sitt arbete på ditt boende?

Svar: Ja, alla eller Ja, flertalet.

Trygghet och förtroende

- Hur tryggt eller otryggt känns det att bo på ditt äldreboende?

Svar: Mycket tryggt eller Ganska tryggt.

- Känner du förtroende för personalen på ditt äldreboende?

Svar: Ja, för alla i personalen eller Ja, för flertalet i personalen.

Tillgänglighet

- Hur lätt eller svårt är det att få träffa sjuksköterska vid behov?

Svar: Mycket lätt eller Ganska lätt.

- Hur lätt eller svårt är det att få träffa läkare vid behov?

Svar: Mycket lätt eller Ganska lätt.

- Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med personalen på ditt äldreboende, vid behov?

Svar: Mycket lätt eller Ganska lätt.

Största skillnaderna i resultaten:

Jämfört med riket

+15 Lätt att träffa läkare vid behov.

+11 Möjligheterna att komma utomhus.

+10 Trivsamt i de gemensamma utrymmena.

+10 Maten smakar bra.

+10 Måltiderna är en trevlig stund på dagen.

+10 Brukar kunna påverka vid vilka tider hjälpen ges.

Jämfört med Gotlands resultat 2024

- 6 Besvärar inte av ängslan, oro eller ångest.
- +5 Maten smakar bra.
- +4 Trivsamt utomhus runt boendet.
- 4 Möjligheterna att komma utomhus är bra.

PRG § 11 Gotland i en digital tid

Cecilia Björkander, enhetschef och biblioteksutvecklare, regionstyrelseförvaltningen och Amanda Andersson, projektledare, hälso- och sjukvårdsförvaltningen, informerar om Gotland i en digital tid.

Hur ser det ut på Gotland gällande digital delaktighet?

Digital exkludering får konsekvenser för människors möjligheter till självbestämmande, delaktighet, hälsa, utbildning, arbete, fritid, demokrati och frihet. Region Gotland har därför genomfört en kartläggning av vilka förutsättningar som finns för vidare arbete med digital inkludering. Kartläggningen syftar till att belysa digitala samhällshinder som är exkluderande, samt indentifiera relevanta aktörer och möjliga insatser för att bidra till en ökad digital inkludering på Gotland. Kartläggningen bygger på befintliga kunskapsunderlag, officiell statistik, intervjuer och dokumentation från en workshop som genomfördes med personer som arbetar med, eller är ideellt engagerade i, verksamhet med relevans för kartläggningen. Resultaten från kartläggningen är ett viktigt kunskapsunderlag i Region Gotlands fortsatta utvecklingsarbete och i arbetet med den regionala digitaliseringsstrategin för 2026-2030. Arbetet är långsiktigt och sker i samverkan med civilsamhället, föreningar och näringsliv, med målet att alla gotlänningar ska kunna delta i det digitala samhället på lika villkor.

Kartläggningen berör områden som:

Nationella digitala utmaningar

- Så använder vi internet.
- IT-handledning och stöd.
- Digital självservice.

Digital kompetens och tillgängliga tjänster är idag en förutsättning för att söka jobb, boka vård, ta del av samhällsinformation eller kommunicera med myndigheter. För dem som står utanför det digitala samhället kan vardagen snabbt bli svårhanterlig.

Samverkansforum - Det kommer att skickas ut inbjudningar till dessa möten.

PRG § 12 **Övriga frågor**

GotlandsHem renoverar badrummen i kvarteren Vitkålen och Castor. På grund av nya regler kommer inte tvättmaskiner vara tillåtet att installera i badrummen när renoveringarna är klara. Det innebär större behov av hemtjänst. Pensionärsrådet vill att någon från GotlandsHem kommer till nästa möte.

Hjälpmiddel som rullstolar för inomhus- och utomhusbruk. Pensionärsrådet vill bjuda in Josefine Cederholm, enhetschef hemsjukvård, till nästa möte.

Försäkringsbolaget Söderbergs & Partners vill pensionärsrådet bjuda in till nästa möte, för att prata om försäkringar på särskilda boenden.

Valet 2026, kommer Jenny Melin och Jenny Lennhammar att berätta om på nästa möte.

PRG § 13 **Mötet avslutas**

Ordförande tackar de närvarande för deltagandet och förklarar dagens möte avslutat.

Nästa möte måndag 18 maj.